

Kinderen zoeken naar tropisch fruit in de Kweektuin: De papaja is nog niet rijp genoeg om te plukken.

FOTO UNITED PHOTOS/PAUL VREEKER

Kinderen shoppen tropisch fruit in Kweektuin

Milieu versus arbeid: een moeilijk sommetje

Elizabeth Stilma

Haarlem * Vliegen, arbeidsomstandigheden of biologisch gekweekt. Dat duurzame keuzes moeilijk zijn, bleek dinsdagmiddag in de Tropische kassen in de Haarlemse Kweektuin. Natuur-, en Milieu Educatie Haarlem (NME) introduceerde daar de nieuwe activiteit: Tropisch Shoppen. Kinderen en hun ouders kregen in een workshop uitleg over tropisch fruit en de belasting voor het milieu en/of arbeiders. „Het is een moeilijk sommetje”, legt Marijke Breugum van NME uit. „Veel kinderen en hun ouders eten tropisch fruit. Het is het hele jaar door beschikbaar, maar we weten ook dat het niet in Nederland groeit. Dus tegen welke prijs

komt het in ons land? Met dit programma willen we laten zien welke keuzes we hebben. We willen bewustzijn creëren.”

Workshop

Daarom gaan de kinderen in de workshop zelf 'boodschappen doen', bereiden en koken. Tijdens de introductie krijgen de kinderen te horen van Laurien van der Vaart, ontwikkelaar van het programma, waarom gesneden papaja die met het lijnvliegtuig uit Ghana komt een grotere belasting is voor het milieu dan een hele uit Ecuador die met de boot naar Nederland komt. Maar dat het voor de werkgelegenheid in Ghana misschien wel fijn is dat papaja daar wordt gesneden en verpakt. „Welke afweging maak je? Dat is de vraag.” Ook

de ananas wordt onder de loep genomen. Een vrucht die grotendeels vanuit Zuidoost Azië wordt ingevlogen. En volgens Van der Vaart wordt die bovendien vaak met kinderhanden gekweekt. Het is tijd om met het recept 'Pannenkoeken met fruitsalade' in de hand een rondgang door de kassen te maken. Aan de papajaplant hangen verschillende vruchten. Mark probeert of ze al rijp genoeg zijn om te plukken, maar dat blijkt niet het geval. „Gelukkig hebben we papaja's in onze winkel liggen”, wijst Breugum naar het tafeltje in het midden van de kas met allerlei tropische lekkernijen zowel in blik als vers. Onder de papaja kunnen de kinderen de stekelige bladeren van de ananas bewonderen. Helaas zonder vrucht. Dat is het geval

voor de meeste tropische planten in de kassen in de Kweektuin. Na de toer langs de bananenboom, de aloë vera, de granaatappelplant en niet te vergeten de schildpaden is het tijd om keuzes te maken.

Punten

Op het recept staat achter elk benodigd product punten. Hoe hoger het cijfer, hoe groter de belasting voor het milieu en hoe slechter de arbeidsomstandigheden. Solane en Elin staan voor de 'winkel' en zijn druk aan het overleggen. „De cactus heeft een hoge score. Dus die doen we niet. De granaatappel is beter.” Ondertussen staat Willemin banaan te snijden. Thuis kookt ze bijna nooit. Als Mark vraagt of ze er mango bij wil, kijkt ze hem vragend aan. „Mango? Dat

ken ik niet.” Als haar moeder uitlegt dat het sap die haar papa koopt, mangosap is, verandert ze van gedachten. „O ja, dat is lekker. Doe maar.”

Roos en Femke hebben de salade gemaakt en bakken alvast de pannenkoekjes. „Die zitten erbij om te laten zien hoe belastend zuivelproducten voor het milieu zijn”, vertelt Van der Vaart. Als iedereen klaar is wordt er gesmuld van de tropische gerechten. En bovendien hebben ze allemaal goed hun best gedaan om de scores zo laag mogelijk te houden.

Elke week hangen er vier 'tropische' recepten bij de ingang van de kassen. Ouders en kinderen kunnen zelf de speurtocht door de tropische kassen maken en thuis de recepten maken.

Snuffelmug opent in Heemstede

Marlies Vording

Heemstede * Van bankstellen tot complete serviezen, zelfgemaakte schorten, dikke boeken en sexy nachturkjes. Na het succes in Haarlem beproeft kringloopwarenhuis Snuffelmug het geluk in Heemstede. Het gloednieuwe winkelpand aan de Cruquiusweg is woensdagmiddag officieel geopend. Buiten is duidelijk hoorbaar dat binnen een feestje gaande is. Achter de schuifdeuren hangen slingers, midden in de winkel worden kinderen geschminkt. Zelfs een reïncarnatie van Adriaan Pauw (1585-1653), heer van Heemstede, loopt rond om met het winkelende publiek op de foto te gaan. Een vaste klant kijkt verdwaasd om zich heen. „Jullie zijn toch al een tijdje open?”, vraagt ze aan bedrijfsleider Tom Wielart. En dat klopt: al medio november opende de winkel, die op de plek zit van de Vintage Store, de deuren. „Om proef te draaien”, legt Wielart uit. Bij het bedrijf werken met name mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. „Op 1 oktober ontvingen we de sleutel van de vorige eigenaar, zes weken later

konden we al open. Het team heeft daar keihard voor gewerkt. Zij hebben alles zelf opgebouwd.” In de maanden die daarop volgden, zijn de medewerkers 'op elkaar ingewerkt'. „Het was droog oefenen om de foutjes op te vangen. De feestelijke opening is een beloning voor team.”

Alleen al aan het interieur van de enorme, drie winkelvloeren tellende winkel met lift is te zien dat een hoop medewerkers zich voor de Snuffelmug hebben ingezet. De lichthouten kasten en tafels waar spullen op liggen, zijn bijvoorbeeld stuk voor stuk zelfgemaakt. Teamleiders Tom Arens en Marc Dahlhaus weten daar alles van. Dagelijks is een van hen in de winkel aanwezig om de medewerkers te begeleiden. „In Heemstede en Haarlem samen zijn dat er zo rond de 150”, weet Dahlhaus. „We zijn niet alleen een kringloop, maar ook een leerwerkbedrijf. Het belangrijkste is om mensen in hun kracht te laten.” Hoe hij dat doet? „Blijven opletten en iedereen een duidelijke taak geven. Als je vertrouwen geeft, krijg je het ook terug.” Alsnog ontstaan er wel eens akke-

Tom Wielart, Marc Dahlhaus en Tom Arens. FOTO UNITED PHOTOS/TOUSSAINT KLUITERS

fietjes op de werkvloer, vooral als in een keer een grote lading met spullen binnenkomt en er even 'flink

moet worden aangepoot'. „In conflictsituaties is het belangrijk naar beide partijen goed te luisteren en

samen naar een oplossing te zoeken”, zegt Arens. „Dat lukt uiteindelijk altijd.”

Op de begane grond is vooral meubilair te vinden, op de eerste verdiepingen al het 'klein huishoudelijke spul' en helemaal boven is een grote etage gewijd aan kleding, schoenen en boeken. Maar in het flinke magazijn achter de winkel wordt eveneens hard gewerkt. Daar is de goedlachse 69-jarige Joop Dame opgewekt bezig om de spullen die in kartonnen dozen binnenkomen van elkaar te scheiden. Uitgebreide instructies? Die zijn niet nodig. In de ruimte wijst alles zich vanzelf: op A4'tjes staat aangegeven welk type product op waar hoort te liggen. „Je moet gewoon je ogen gebruiken.” Dat doet hij inmiddels anderhalf jaar. Eerst bij het filiaal in Haarlem, waar jaarlijks ongeveer een miljoen kilo aan spullen en nog eens 700.000 kilo aan textiel moet worden gescheiden. Ook in Heemstede bevat het werk hem goed. „Soms komt er in een keer een vrachtwagen vol spullen uit een leeggehaald huis aangereden. Ja, dan is het flink doorwerken. Maar dan helpt iedereen een handje mee.”